

Smittspridning och omhändertagande av barns infektioner - vem ansvarar för vad?

Bakgrund och förutsättningar

Några viktiga årtal

1836 - De första småbarnsskolorna startas

1902 - Den första svenska barnavårdslagstiftningen kommer

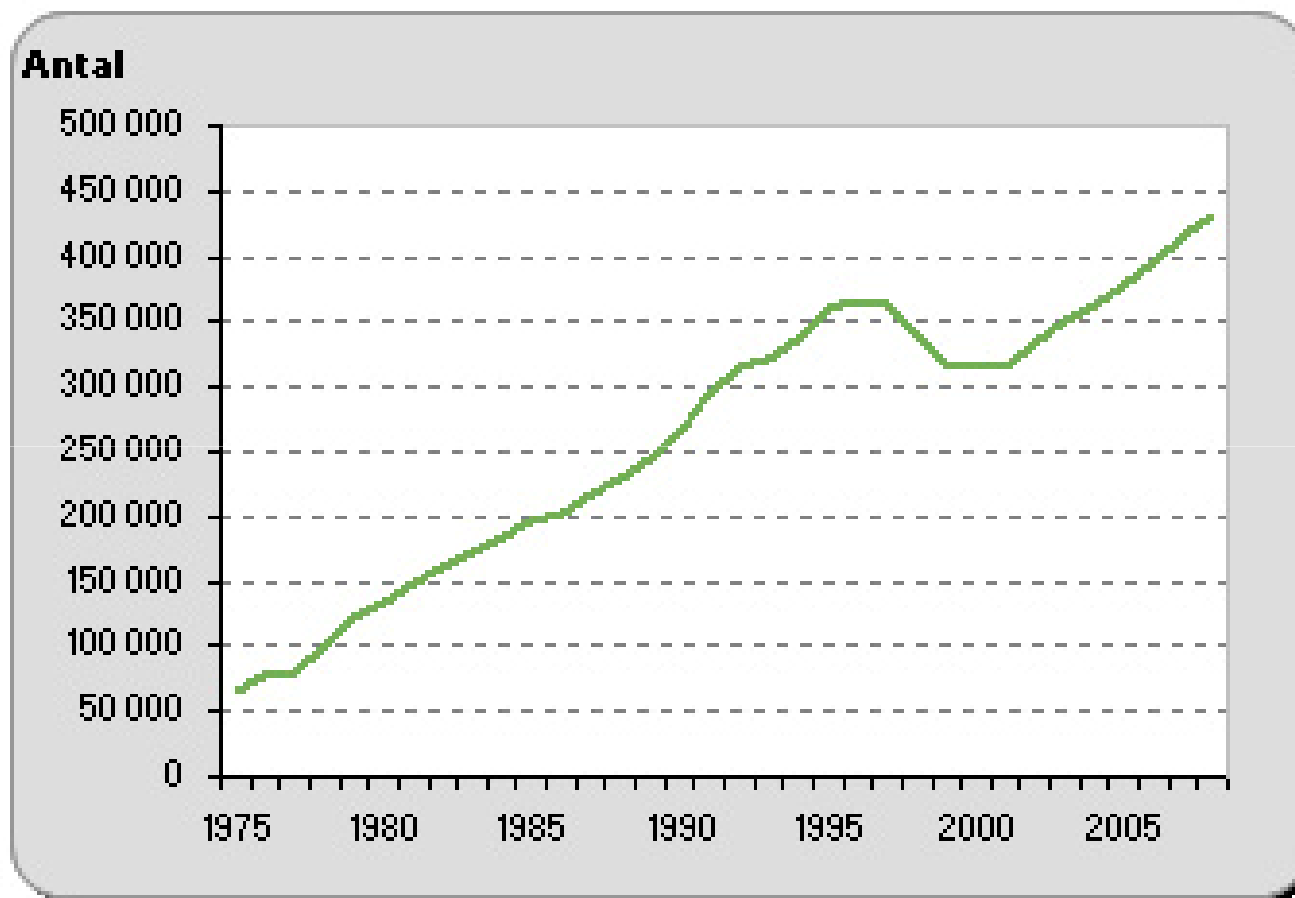
1975 - Kommunerna åläggs att ansvara för en förskola till
alla sexåringar

1995 - Rätten till förskola utökas till att gälla från ett års ålder

1998 - En läroplan för förskolan införs och barnomsorgen
flyttas till utbildningsdepartementet

2002 - Maxtaxan införs

Antal inskrivna barn 1975 -

Källa: Skolverket (2008).

Antal anställda och könsfördelning

	Totalt antal anställda	Andel (%) anställda	
		kvinnor	män
1985	49 300	96	4
1990	68 400	97	3
1995	71 200	97	3
1998	64 500	98	2
2000	63 600	98	2
2002	69 900	98	2
2004	75 300	98	2
2006	86 200	97	3
2008	91 600	97	3

Källa: Skolverket (2008).

Gruppstorlek och personaltäthet

	Genomsnittligt antal barn	
	per grupp	per årsarbetare
1985	13,4	4,3
1990	13,8	4,4
1995	16,7	5,5
2003	17,2	5,4
2004	17,2	5,4
2005	17,0	5,2
2006	16,7	5,1
2007	16,7	5,2
2008	16,9	5,3

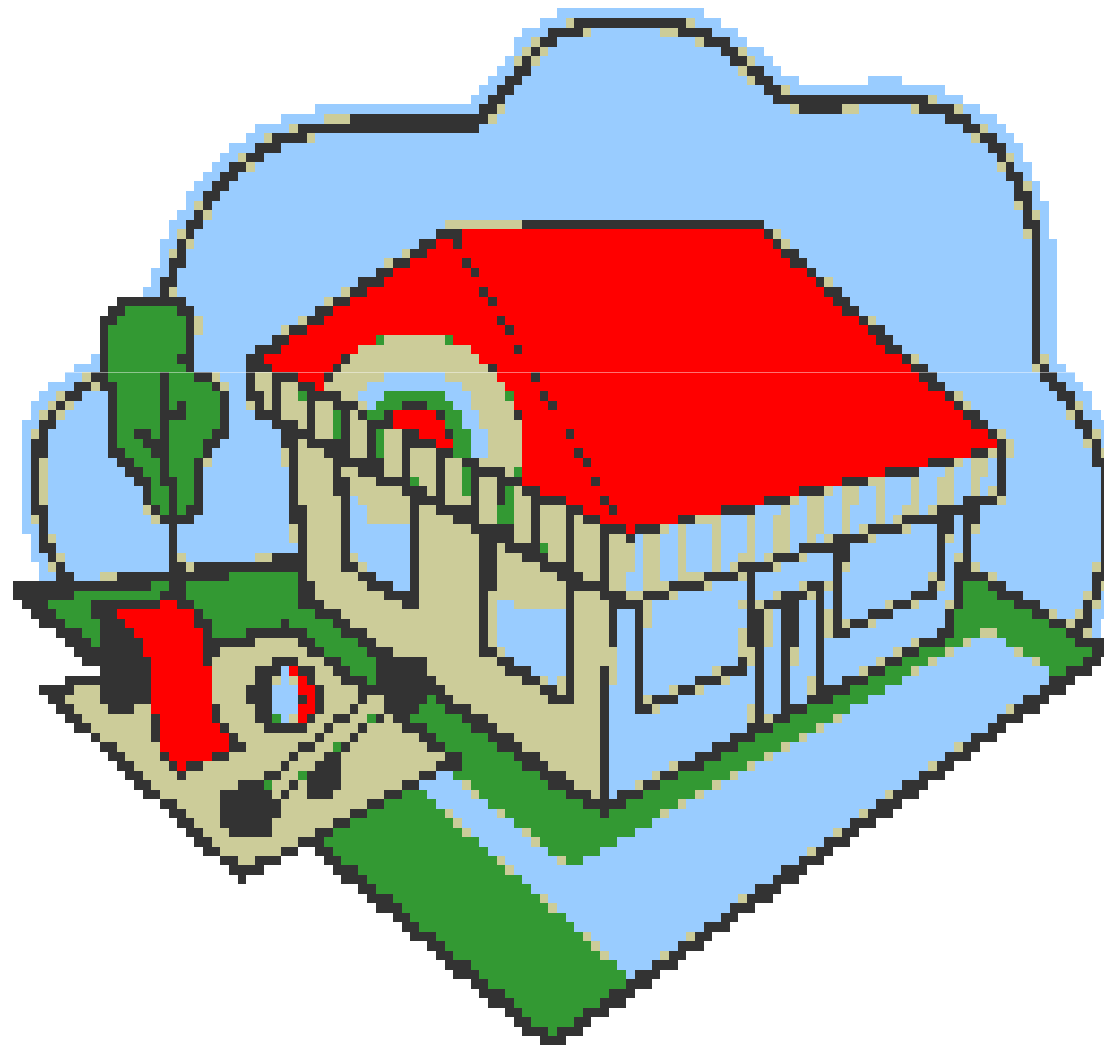
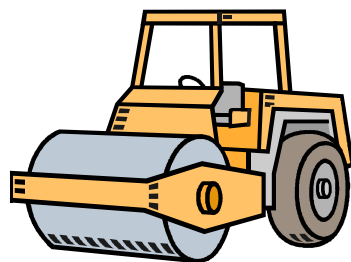
Källa: Skolverket (2008).

Andel inskrivna i olika åldrar

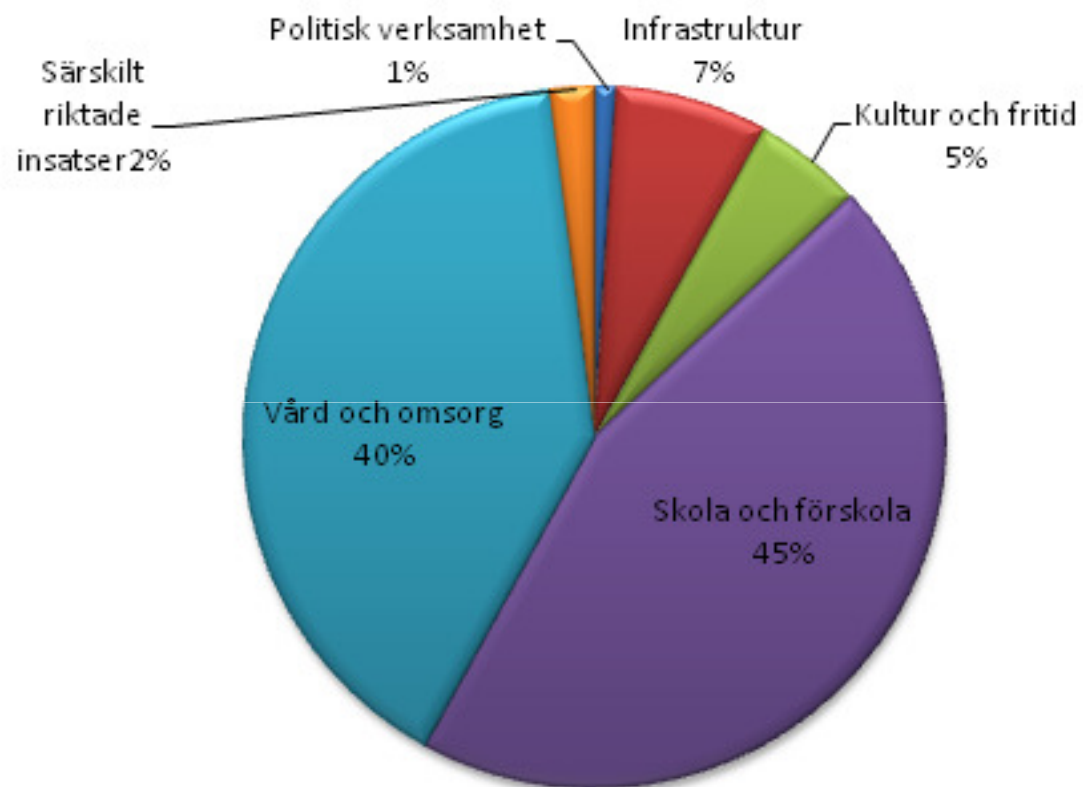
	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
1998	42	74	77	82	85
1999	43	76	80	84	86
2000	43	78	81	86	88
2001	43	80	83	87	89
2002	45	85	89	92	92
2003	45	87	91	96	96
2004	45	87	92	96	96
2005	46	89	92	96	97
2006	47	90	94	97	97
2007	49	91	95	97	97
2008	49	93	95	97	97
+/-	+7	+19	+18	+15	+12

Källa: Skolverket 1998-2008.

Förskolan - en kommunal jätte

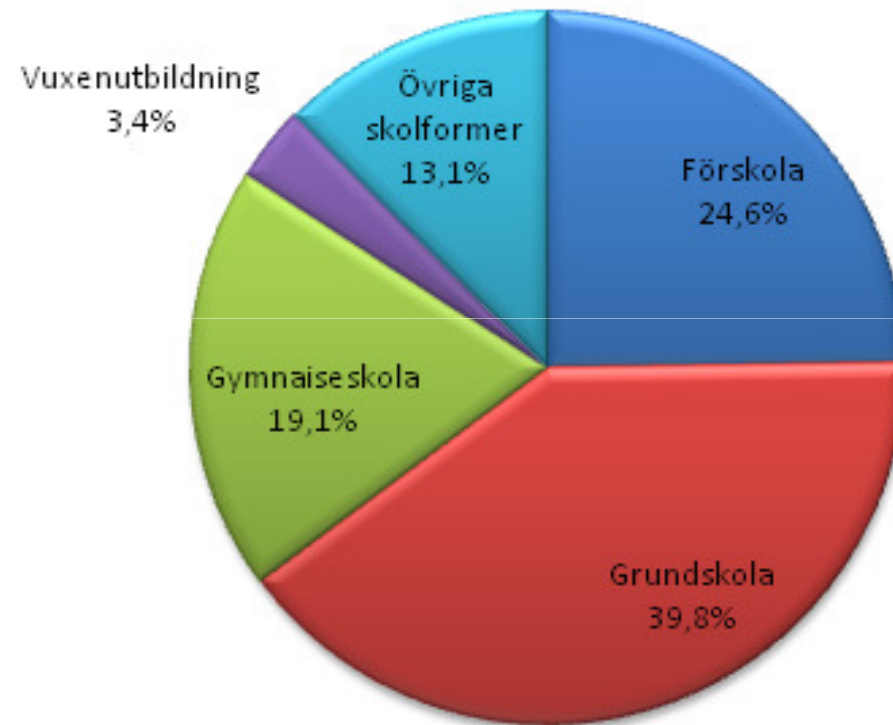

Kommunernas bruttokostnader 2008

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting (2009)

Fördelat per skolform 2008

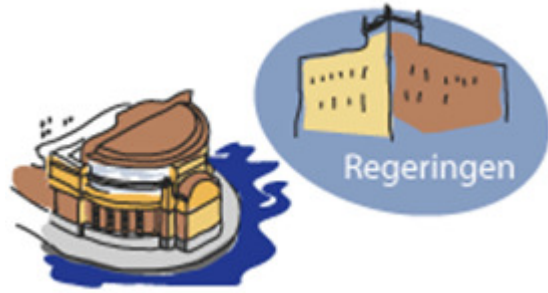
Källa: Sveriges Kommuner och Landsting (2009)

Vem ansvarar för vad?

Olika aktörer – olika ansvar

Staten

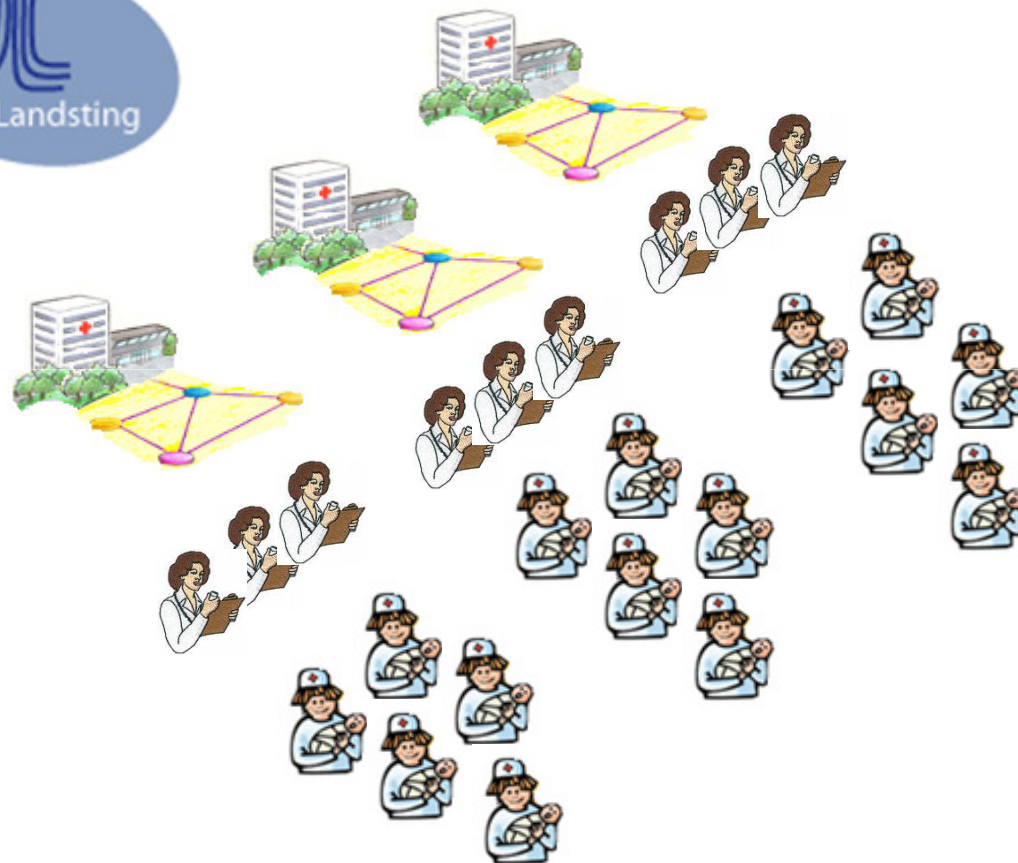
Skolverket

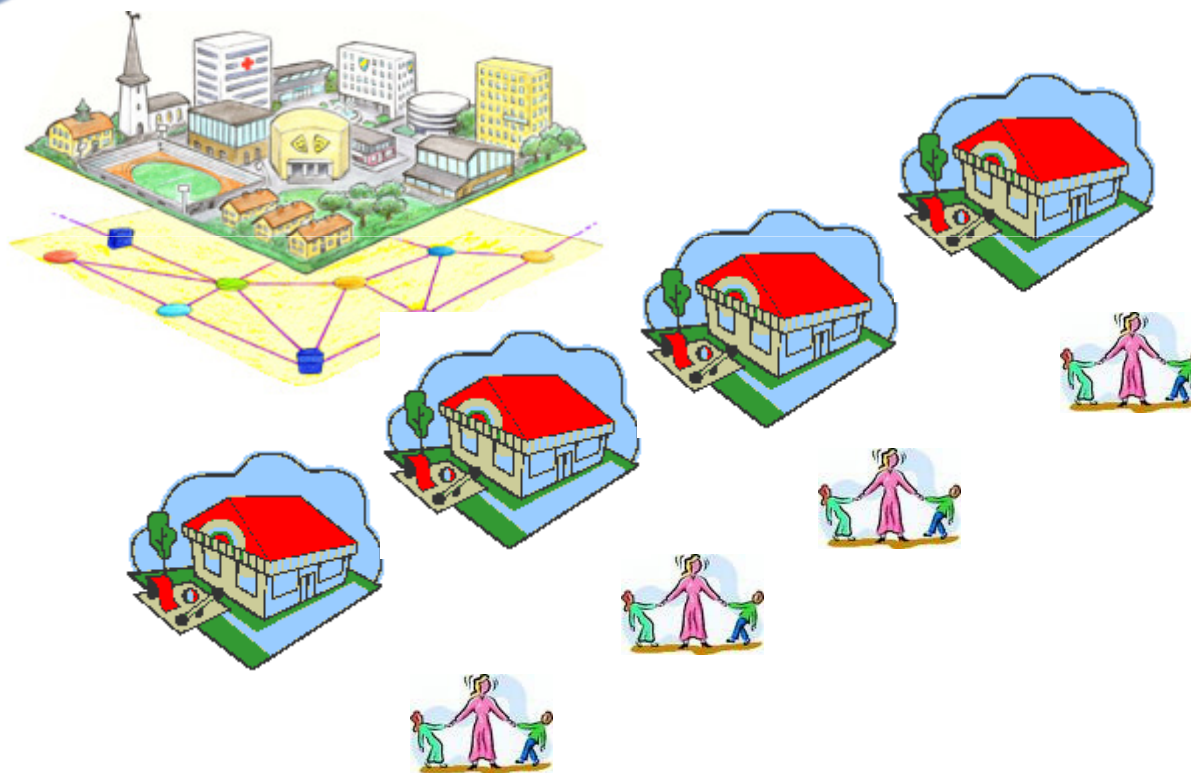
Socialstyrelsen

Landstingen

Kommunerna

Dessutom...

... olika lagstiftningar...

Smittskyddslagen

Miljöbalken

Livsmedelslagen

Skollagen

Socialtjänstlagen

Plan- och
bygglagen

Arbetsmiljölagen

Hälso- och
sjukvårdslagen

Barnets behov i centrum

Hälsa- och sjukvårdslagen

Socialtjänstlagen

Miljöbalken

Arbetsmiljölagen

Skollagen

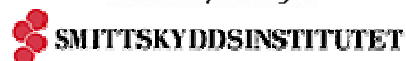
Plan- och bygglagen

Livsmedelslagen

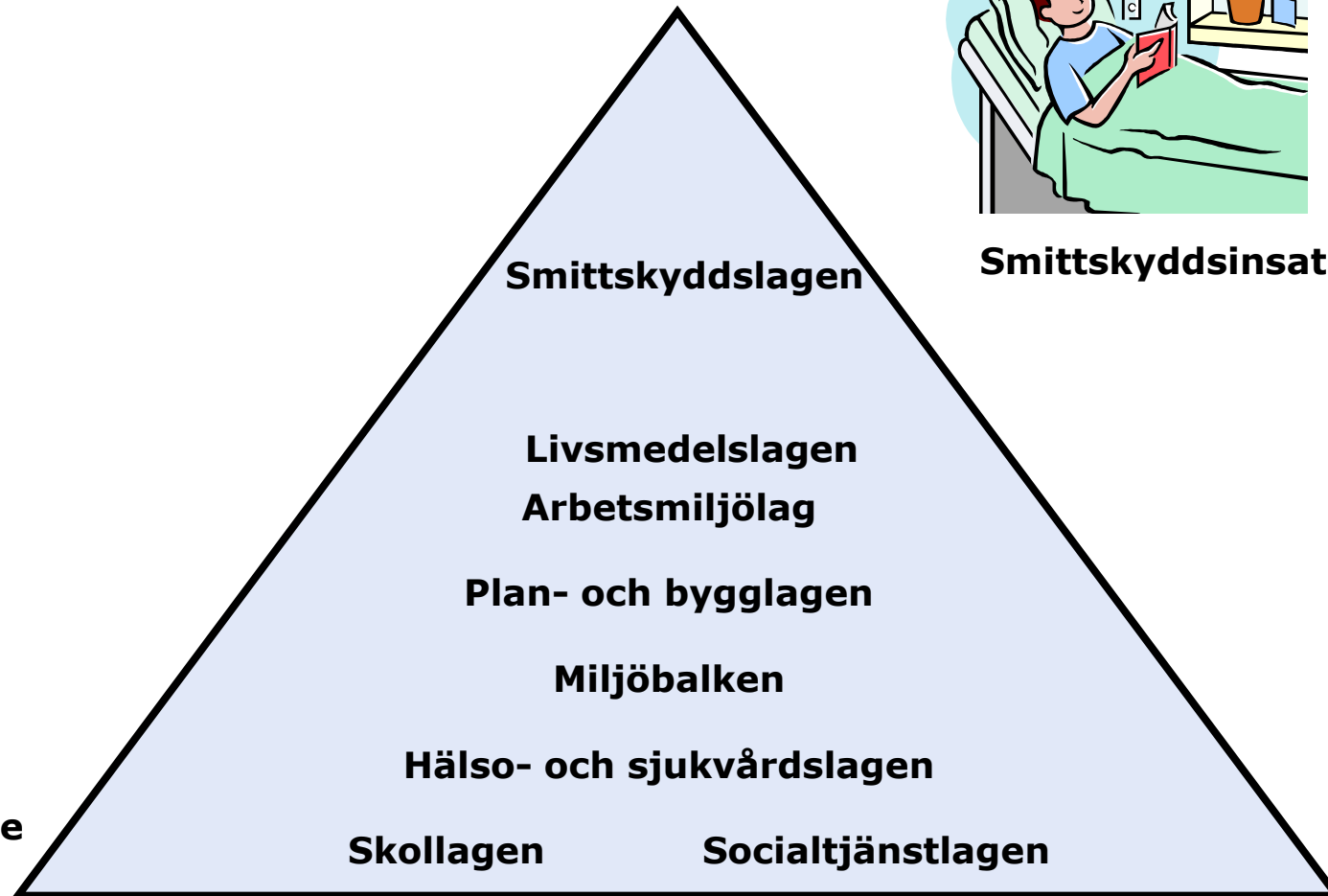
Smittskyddslagen

Lagarnas karaktär

Smittskyddsinsatser

Förebyggande

Kort genomgång av respektive lag

Skollagen

Socialtjänstlagen

Hälso- och sjukvårdslagen

Förebyggande

Miljöbalken

1. Plan- och bygglagen

2. Arbetsmiljölagen

3. Livsmedelslagen

4. Smittskyddslagen

Förebyggande/
smittskyddsinsatser

1. Plan- och bygglag (1987:10)

REGLERAR

Krav på att fysiska planer och byggnader vid nybyggnation ska uppfylla vissa krav på hälsad, säkerhet och trevnad

1. Plan- och bygglag (1987:10)

Boverket ansvarar för den nationella tillsynen

Byggnadsnämnden (eller motsvarande) har det lokala tillsynsansvaret

1. Plan- och bygglag (1987:10)

Kommunen ansvarar för att bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet, och byggnaderna ska vara lämpliga för sitt ändamål

Det vill säga...

Såväl mark som byggnad måste vara lämplig...

2. Arbetsmiljölagen (1977:1160)

REGLERAR

Reglerar skyldigheter för arbetsgivare och andra skyddsansvariga om att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Reglerar därtill samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare

2. Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Arbetskyddsstyrelsen har den centrala tillsynen och utfärdar föreskrifter på området

Arbetsmiljöverket har tillsynen på arbetsplatserna och har möjlighet att ställa krav på förbättringar

2. Arbetsmiljölagen (1977:1160)

Arbetsgivaren har ansvaret för att arbetsmiljön är tillräckligt bra

Arbetsgivaren är skyldig att följa hälsoläget bland personalen

Arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla säkerhetsutrustning och utbildning så att arbetstagaren har möjlighet att skydda sig mot smitta

Personalen åtar sig genom anställningsavtalet att följa säkerhetsföreskrifter och använda skyddsutrustning

3. Livsmedelslag (2006:804)

REGLERAR

Bestämmelser om redlighet i handeln och om livsmedelshygien som syftar till att förebygga och hindra livsmedelsburna sjukdomsutbrott

3. Livsmedelslag (2006:804)

Livsmedelsverket är nationell tillsynsmyndighet

Smittskyddsinstitutet ska i samverkan med **smittskyddsläkaren**, **länsstyrelsen** och **miljö- och hälsoskyddsnämnden** genomföra epidemiologiska utredningar av livsmedelsburna utbrott genom kontroller av exempelvis lokaler, personal och livsmedelshantering

3. Livsmedelslag (2006:804)

Aktuell läkare ska till miljö- och hälsoskyddsnämnden anmäla om en livsmedelsarbetare drabbats av smitta som kan göra livsmedel otjänligt som människoföda

Verksamhetsutövaren ansvarar för att det finns rutiner för hygienutbildning m.m. av personalen

Verksamhetsutövaren ansvarar för att det ska finnas ett passande antal vattentoaletter

3. Livsmedelslag (2006:804)

Verksamhetsutövaren ansvarar även för att det finns ett system för egenkontroll

Personalen ansvarar för att till arbetsgivaren rapportera om sådan smitta eller skador som kan göra livsmedel otjänligt, de ska också söka läkare för provtagning på uppmaning av miljö- och hälsoskyddsnämnden

4. Smittskyddslag(2004:168)

REGLERAR

- Alla sjukdomar som kan överföras till eller människor och som inte är av ringa hot
- Åtgärder som kan vara integritetskränkande (begränsas dock) till de s.k. allmänfarliga sjukdomarna
- Den enskildes ansvar i syfte att underlätta smittspårning:
 - Informationsplikt och uppgiftsskyldighet

4. Smittskyddslag(2004:168)

Socialstyrelsen är central tillsynsmyndighet över smittskyddet

Socialstyrelsen ansvarar för samordning och fortlöpande utveckling av det nationella smittskyddsarbetet

Socialstyrelsen ska följa upp och vidareutveckla smittskyddet

Socialstyrelsen har möjligheter att utfärda kompletterande föreskrifter och allmänna råd till lagstiftning och förordning

Socialstyrelsen kan föreslå regeringen lagändringar

4. Smittskyddslag(2004:168)

Huvudmannen ansvarar för personalinriktade smittskyddsåtgärder inom landstinget

Smittskyddsläkaren tillhandahåller sakkunskap och information om hur de smittsamma barnen bör tas om hand

Smittskyddsläkaren ansvarar för samordningen av de åtgärder som den behandlade läkaren och miljö- och hälsoskyddsnämnden eventuellt vidtar

Den behandlade läkaren tar han om barnet (patienten) och ser till att lagen bestämmelser tillämpas

SLUT